

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *№ 157/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / Νοέμ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **Πι.ε.τ.ι.α.ν.ά**.....
(παιλαιότερον ὄνομα : **Πι.ε.τ.ι.α.ν.ά**.), Ἐπαρχίας... **Ἀ.ρ.τ.ης**.....,
Νομοῦ... **Ἀ.ρ.τ.ης**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Γεωργίου**
... **Δ. Καρρά**... ἐπάγγελμα... **Δι.δ.ά.κ.α.λ.ος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... **Πι.ε.τ.ι.α.ν.ά**... **Φι.λ.η.π.ι.α.δ.ος**...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... **ἑ.π.τ.ά. 47**...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .... **Δημήτριος Γεωργαδῆς**

.....
ἡλικία... **30**.... γραμματικαὶ γνώσεις... **Δημοτικῶν**.....
... **Σ.χ.ο.λ.εῖ.ου**.... τόπος καταγωγῆς **Πι.ε.τ.ι.α.ν.ά**...

β) Δι.δ.ά.κ.α.λ.ος... **Μη.τ.ε.ί.ος**... **Δι.ω.ν.**... **Θ.δ.**... **Α.Κ.Α.Δ.Η.Μ.Α. Μ.Η.Τ.Ε.Ι.ΟΣ ΔΙ.Ω.Ν. Θ.Δ.**

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **Δ.ε.ν. ὑπῆρχον χωρισταὶ περιοχαὶ ἀλλὰ**
ἐκαθιερώθησαν χωράφια. τὰ δὲ γῆα. ἔδωσαν εἰς δι.μ.η.φ.δ.ες
περιοχάς.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; **Δ.ε.ν. ὑπῆρχον χωρισταὶ. ἔκειντο εἰς...**.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀν. ἡ.κ.ον. εἰς γαιοκτήμονας (Τούρκους)......
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; **Δ.ε.ν. δι.ε.β.ε.ρ.γ. ... ἐντὶ πε.ρ.α.ρ.ο.σί.αν. ἀλλὰ. με.ε.ά. τ.α.ν.**
γ.ά.μ.ον. δι.α.μ.ε.τ.ω.ν. τ.έ.κ.ν.ων. ἔ.δ.ε.χ.ο.ρ.α. ἀ.ν.ά.λ.ο.γ.ον...
Με.ρ.οῖ.δ.ιον. —

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις την γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; **Συγχρόνως .. εἰς .. ἀμφοτέρους .-**

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; **.. καὶ ..**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; **Εἰργάζοντο .. οἱ .. κάδοικαι .. εἰς .. κοινὸν ἔργον .. ἐν .. ὡς .. ἐνοικιαεσθαι ..**

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) .. **Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ..**

Δεν .. εἶχον .. ἰδιουτέραν ὀνομασίαν ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; **εἰς εἶδος . 55% .-**

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται : ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ..

Δεν .. ἐχρησιμοποιοῦντο .. ἐργάται ..

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; **.. ὅχι ..**

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; **.. εἰργάζοντο .. μόνον .. ἐργας .. τοῦ χωρίου ..**

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται **.. ὅχι ..** ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ; **.. ὅχι ..**

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

.. 1) Μὲ... ζωϊκὴν... κόπρον...
.. 2) Μὲ... φυτικὴν... δια... καύσεως... κτλ... καδά-
.. μιάς... ὡς... ὑπαρχόντων... ἐκτός... τοῦ... αἵρου
.. θάμνων... ..

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Ἀπὸ... τοῦ... 1946... καὶ... ἐνδεῶς... ..

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Ἀπὸ... τοῦ... 1930... καὶ... ἐνδεῶς... ..

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Ἀπὸ... τοῦ... 1930... ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ μονό-

.. φτερον... ἰδίως... εἰς... ἐπιπεδὰ χωράφια... καὶ... ἡ προ-
.. μίθεια... ἐγίνετο... ἐν... τοῦ... ἐμπορίου... ..

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χειρὰ λαβὰ 4. χυλὶ..... 7. Σταβίαν 10. Κλειδί.

2. Μπόδι..... 5..... 8..... 21.....

3. Ἀδερφοπόδι 6. Σπιδά..... 9..... 11.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. Ὁχι.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... Ὁχι.....

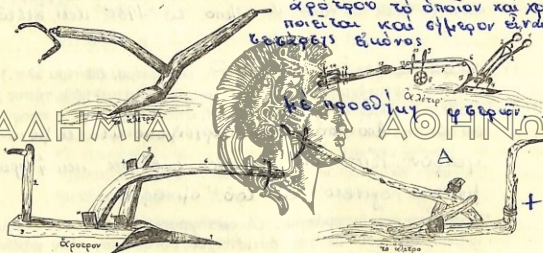
- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...Οχι.....

- 5) Μηχανή άλωναισμού ... Όχι .....

στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Ο. καθένας... μόνος... κ.ο.κ.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

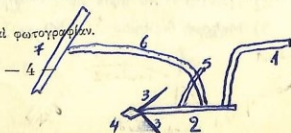
ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ἑσθίου
ἀπό τὸν πρὸ ὁποῖον καὶ χρησιμο-
ποιεῖται καὶ ἄλλοι εἶναι τῶ
ἐκείνῳ εἰκόνα.

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄστρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. λαβή	6. σταβάρι	11. ....
2. ηλεκτροπόδα	7. ζυγός	12. ....
3. φτερά	8.	13. ....
4. γυνί	9.	14. ....
5. επάθη	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..Τὸ ὕνι.. κοῦ.. ξυλίνου.. ἀρότρου.. ἦτο.. εἶναι.. —

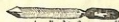
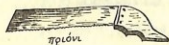
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἦτο.. κατασκευαστὸν.. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ξύλου.. —

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

..Σκεπάρνι.. πριόνι.. Σμύδαρι (ἔδρα.. σκαρπέλου
..κατασκευασμένον.. ὑπὸ.. γούρβου).. — ..

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. B. o. e. s......
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... Δύο... βοές........
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ἦτο... ἀναγκαῖος... ὁ... ζυγός........

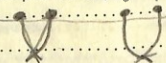
Σχεδιάσατε την μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.). . . . . Τα φέρν. αὐτὰ ἥσαν: ε

κρυφίως. ἴσως, τὰ δαυριὰ.
καὶ οἱ φεβίτες αἱ ἐπαινοὶ δ

...και το δέντρο... το οποίο...

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευγών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

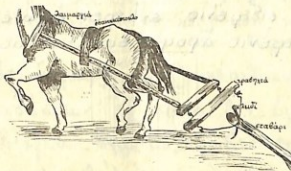

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). . . Λουρία . (Τὰ . Λουρία . ἦσαν . δερμάτινα .
κάτωθεν . δὲ . ἔφερον . μία . θηρία . ξόδιον . ἡ
ἄσπιδ . ὡς . ἠράφατο . σκὰν . . . . .

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. ....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας : Ὁ ὥργωνε... καὶ... ὥργωνε...
 καὶ... εἰς μέρον... ὁ... ἄνδρας... ἰδιοκτήτης... τοῦ ἀγροῦ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ταῖ βοδία... φέρονται... ἀπὸ...
 τοῦ... χωραφιοῦ... κοπιδεῖται... ὁ... ζυγός... ἀνωθεν... αὐτῶν... καὶ... ἐν
 συνέχειᾳ... δένονται... οἱ... γεῶντες... καὶ... μετὰ... κοπιδεῖται... τοῦ... ἀέτι... καὶ
 κλειδωνεῖται... κατωθεν... τοῦ... ζυγοῦ...
 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Καθ'... ὅμοιον... κρόπον... - .....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
 Μὲ... σχοινία... καὶ... ὁποῖα... ἔχουν... δεθῇ... εἰς...
 μὲ... ἄλλα... ὡς... ἡ...
 - 7 -

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ καὶ ξύλινον ἄροτρον... ἢ ὄργωνεις... γίνεται...
καὶ... εὐθείαν... γραμμὴν... (α')

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μὲ καὶ εἰδερένιο... εὐκέρην... ἄροτρον... περιφερειακῶς
Τὸ εἰδερένιο ἄροτρον ἐκαλεῖται καὶ μακίνα. (β.)

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμιες, σιάσις, μεσφράδες κ.λ.π.); Ἐγένετο... κατὰ σπορίαις... δια... ἐν... διοχε-
... τριζοῦ... κῶν... κέρων...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; Μὲ αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; Ἰδίως... ἐν... χωράφει... πλάγως... καὶ... πε-
... τριζοῦ...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Τὰ ὄργωματα... ἐγένετο
πλαγίως... (πλαγίως)... κατὰ... ἐν... σποράν... καὶ... εὐ-
... τριζοῦ... ἐκέρων... 3-4 ὀργώματα...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Τὰ .. σπῶν το .. ἐγίνετο .. ἐπιφανειακά, τὸ δὲ ἐξ ἑνὸς βλαδεία .. καὶ .. τὰ κρήνη .. πάλιν .. ἐπιφανειακά .. .

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλωργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ .. π.χ. .. σπορὰν τοῦ .. εἰς τὸν .. ἐγίνετο .. ἐν .. ὀργωμάτων .. καὶ .. καθεστῶτος .. σπορᾶς Διὰ τὸν .. ἀραβόσιτον .. ἐγίνοντο .. 3-4 .. ὀργώματα .. Τὰ .. πρῶτο .. ἐξέτετο .. ὀργωμάτων, τὸ .. δὲ ἐξ ἑνὸς .. διβόλι, τὸ ἐξ ἑνὸς (ἐξ ἑνὸς ἐγίνετο). ἐξ ἑνὸς, καὶ τὸ βλαστόν .. σπορᾶς ..

Τὸ πρῶτον ὀργωμάτων ἀρχίζει φεβρουάριον, τὸ ἐξ ἑνὸς Μάρτιον καὶ ἡ σπορὰ Ἀπρίλιον.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὰ κηπευτικά .. ἐφύτευοντο .. ἐν .. τὸ βλαστόν ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεῖν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Διὰ .. π.χ. .. ἀρμενικά .. καὶ .. δὲν .. ἀγίνοντο .. ἐν .. ἀγρὰνάπασιν ..

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Διὰ .. εἰς τὸν .. σπορᾶς, ἐν .. ἀραβόσιτον .. ὀργωμάτων, διβόλι, ἐξ ἑνὸς, διὰ ψυχανθῶν σπορᾶς.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἔχρησιμποιεῖτο τὸ .. θάλαμον δι ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

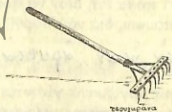
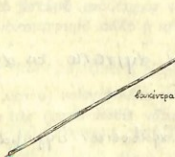
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Καθαρίζονται μὲ τὴν... ξύειρα... τὰ ὁποῖα... εἶναι... διερευνᾶν... εἰς τὸ... ἐν... ἀφ' οὗ... τὴν... ἀνωτέρω...**

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Γίνεται... ἰσοπέδωσις... μὲ... εἰς ἄκρον...**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....
 Ἐχρησιμοποίητο... 1) ὁ καθεμὶς... 2) τὸ ἔδαφος τοῦ
 ὁποῖου... 3) κόφεις... 4) καὶ εἶναι... 5) τὸ ἔδαφος...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 ὅ... ζευγὰς... ἐβοηθεῖτο ἀπὸ τῶν ἐπορῶν... Ἄλλα... μέλι
 τῆς οἰκογενείας... ἐβοηθεῖτο... ἐκ τῶν καθ' αἰτέσι (πλάτρετα)
 τῶν χωράφιου.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους. Τα... χωράφια... ἐσπέρνουντο... μετὰ τὸν ἀρσενικόν.
 1) φασφά... ἐσπέρνουντο... ἐκ τῶν... ἐδαφ...
 ὅ... ἀρσενικός... ἐσπέρνουντο... καὶ γεννιὰ...
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ἐκ... χωράφια... προσι-
 γόμενα... ἐκ τῶν ἀρσενικῶν... ἐσπέρνουντο... ἐκ τῶν... καὶ τὸ φθινόπω-
 ρον... ἐκ τῶν... ἐσπέρνουντο... διὰ... χωράφια... ἐκ τῶν... καὶ τὸ φθινόπω-
 ρον...
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. Πρὸ τοῦ 1920... ἐγένετο καλλιέργεια... γεωμήλων.
 Σήμερα... φυτεύονται... ἐκ τῶν... (καυρῶν)... ἀπὸ τοῦ προηγου-
 μένου ὁφθαλμοῦ καὶ διδοῖτο ἐκ τῶν χωράφι.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

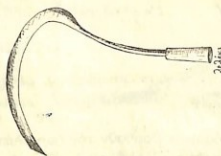
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον θερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μὲ δρεπάνι ὀδοντωτό - .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Μὲ κόσσα...**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

ὀδοντωτή .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξυλίνη. Ὁ σιδηροῦς σκελετός δὲν φέρει ἰδιαιτέραν ὀνομασίαν. .....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Κατεσκευάζοντο... ὑπὸ... τῶν... ἐξ ἐφορευγῶν... ἐπὶ... ὁλοῖται... ἐμακάριον... καὶ... γίνονται... —.....*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Τὰ... ψυχρόν... ἐξ ἐκρίφονον... —.....*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Περὶ ποῦ... 0,15 μ... —.....*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Καλαμιά.*

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ὅταν... ὑπαρχῇ... ἀρραπιδιόν... καὶ χερόβολα... δέονται... ὑπὸ... ἄλλου... μέδουσι... τῶ... οὐκ ἀφαιρείται... —.....*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Πολλὰ ὁμοῦ (3-4)... μὲ... καὶ... κεφαλὰς... πρὸς... εἰς... ἀσὺν... μακρὸν... —.....*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. • Τα... κοποδετούμενα... δράγματα...

λέγονται... χερσόβουλα ~

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; Ἄνδρες... καὶ....

... γυν. οὔκεις. ~ Ἄνδρ. ὑπῆρχον... ἐπαγγελματ. ~
... βίου... θερισταί ~

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν).....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. ὅχι ~

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Ἐδίδε-
το... προσοχή... Δεῖ... ἤρχιζαν... ὁ θερισμός... ἢ οὐκ ἀρ-
παγε... ἀλλ'... γαργαλιῶ... ἐργασιᾶ... κτλ... Τρίτην -

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ὅσον...
.....
.....
.....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἷς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ὅσον... ἤρχιζαν... ἀπεδείκνυνται... κατασκευά-
ζεσθαι... ξύλινος... αἰκυροί... ὁλοῖας... ἀποπαδε-
ζεῖται... ἐκτός... τοῦ... ἀγροῦ...
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

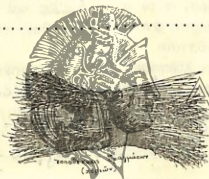
1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ὅσον... οἱ ἀσχυροὶ... ἔσαν
παράκλητοι... καὶ... ἐξέριστο... καὶ τὸ πρῶτον
καὶ τὸ δεύτερον... Ὅσον... δὲν... ἔσαν... παρακλητοὶ
ἀφ' ἡμεῶν... μίαν... ἡμέραν...
.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ..δεμάτιασμα...ἐγένετο...ὑπὸ...κῶν.....
 μέλων...ἐν...ὁρίσμενῳ...ἡ...κῶν...ἰδίᾳ...κῶν
 θεριστοῦ..Τὸ...δεμάτιασμα...ἐγένετο...ἐν...τῇ...
 ἰδίᾳ...ἐποποθεύοντι.....

.....
 .....
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο...ἐν...ὠρισμένῳ...μέρῳ...
 τοῦ...θερισμένου...ἀγροῦ...καὶ...ἐποποθεύοντι
 ἐν...θημῶνι... ..

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ κῶν 1935. -

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...Κατὰ Φεβρουάριον... ἢ Μάρτιον... —

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

...Ἡ ἐξαγωγή... γίνεται μὲ... τὸ... βραχί...
καὶ... ἐπανίως... μὲ... τὸ... ἄροτρον... —

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

...Δὲν... ἐσυνηθίζετο... ἡ... διατροφή... τῶν ζώων...
κατὰ... τὸν... χειμῶνα... μὲ... ξηρὰ... χόρτα... —

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

... Συγκεντρῶνται... εἰς... ἀλώνια...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

... θεμωνιά...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

... ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν τὸ ἀλώνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

... ἐντὸς τοῦ χωρίου... ἀέρας ὑπῆρχεν ρεύματα... ἀέρος...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

..Κάθε...οικογένεια...εἶχε...διὰ...εἰς...ἀλῶνι... -

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀπὸ...15...Ιουλίου...ἕως...μέσα...Αὐγούστου... -

- 7) Εἶδη ἀλώνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

..εὐπύρχειν...πετράλωνο...καθὼς...καὶ...χωματερό
...ἐστρωμένον...μὲ...κοπρίαν...ἀγροκόσους... -

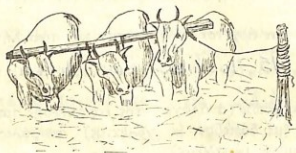
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλώνισμου· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

..Τὸ...πετράλωνον...ἐναθαρίζω...ἀπὸ...εὐχόν
ὑπάρχοντα...κόπρια...Τὰ χωματερό...ἐκφώνω μὲ
πολεόν...ἀγροκομοπρίαι...καὶ...διχρῆς...ἐκφώνω... -

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; 'Οχι, ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

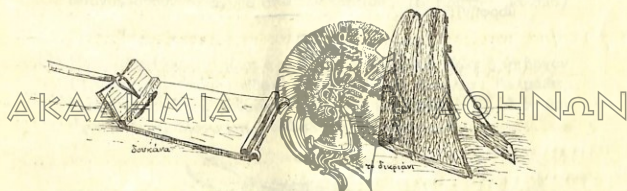
11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρουλουργός, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοικράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

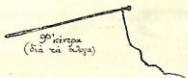
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό- πους στάχους ; .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ- πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἢ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε- διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

.....
.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πομπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνερατοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

.....

.....

.....

.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐχρησιμοποιεῖτο ἀποφειετικῶς διὰ τὸ ἀλῶνισμα.
δ. δαίρεσις.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Ἐλέγετο δαίρεσις. κατασκευάζετο ἀπὸ γρό. ξύλου... φυλίκι, πουρ-άρι... ἢ... φράξορ.....

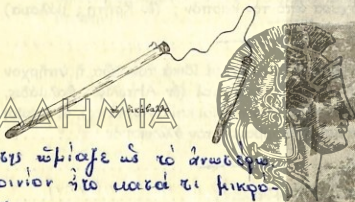
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... Στὰ ἀλώνια, -

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κομμοστό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σπορῶν δημητριακῶν...

Ο δάρερς ἔβιασε ὡς τὸ ἀνωτέρω
Τὸ εἰσινιὸν ἦτο κατὰ τι μικρο-
τερον. -

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; Μόνον... ὑπὸ... μελῶν... οἰκίας...
ρεβιθίας... κομμοστό... καὶ... ὑπὸ... συγγενῶν... -

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἰδοπαθετοῦντα... εὐ... πέτρινα... ἢ... χωματερά...
ἀδῶντα... καὶ... ἀπὸ βλάπεν... καὶ... εὐ... λίτ. ἀχυ-
ροποιήκειν... τῶν... ἐκαχύμακ. — .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Καὶ... Διαφορὰ... κοπικὰ... ἀεραεα...
εἰδῶμα... εἰδῶμα... ἢ... φράσεις... ὅχι. — .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

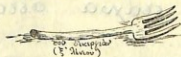
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Οἱ... ἀλωνισθέντες... ἐκαχύμας... δακ. ἔχουν... εἰδικὰ τραγ. ἀνθροειδ...
συγκέντρωσις... πρὸς... διχνημα... ἐρίετο... μὲ... καὶ
δικριάνι... ἢ... καὶ... ξυλόφειλα... ταῦτα... ἔσαν... ξυλόφειλα
ὁμοῖα... μὲ... τὰ... παρὰ... ἔκτεν. — .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

..Ὁ...εχνηταειζάμενος...εωρος...εἶχε...εχῆμα....
ετροφῆσθόν...Δεῖ...υπάρχον...ιδιαιτερον...ἐθιμον...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..Αφου...ἐρίνεο...εἰ...χωρίαμα...τοῦ...αχόρου...μέ...
τὸ...διυριάνει, τὸ...οὐκ ἐρίεμα...ἐρίνεο...διαδοχείων...
ἢ μετὰ διυριάνει καὶ τὸ ξυλόφεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

..Λιχνῶν...τὰ...μέλι...εἰ...οὐκ ἐρίεμα...ἐρίνεο...διαδοχείων...
ἢ μετὰ διυριάνει καὶ τὸ ξυλόφεται.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..Λέγονται...εἰ...χωρίαμα...τοῦ...αχόρου...μέ...
τὸ...διυριάνει, τὸ...οὐκ ἐρίεμα...ἐρίνεο...διαδοχείων...
ἢ μετὰ διυριάνει καὶ τὸ ξυλόφεται.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

... Μέ. τὸ κοσκίχιμα. .....

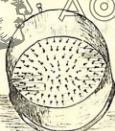
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

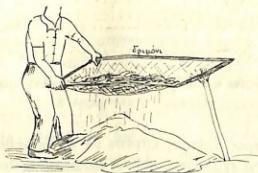
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλαιοῦ δερμάτινο

κάσρας ἢ ἀφελόγος

δερμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

...^ο...ἀποχωριάζει...χίτρεται...μὲ...μόδιον...
 ...Τοῦτο...ἦτο...καθαίρεται...ἐκ...ἀπὸ...ἐργαλείου
 ...κρυπτοῦν... — .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

...Σχηματίζεται εἰς σωρόν...μὲ...τοῦτο...
 ...ἀπὸ γεωργοῦ... .....

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Δέ...ἐπάρχουν...ἐχει... .....

...ἐθίμα... — .....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐπρεπε . να . καταβληθῶν . εις . το . ἄλωνα . 1) το . δοματω 10%
2) το . αμφορο . 30% . 3) το . σφυροφυπι . 5% . Ἀπακα . εδιδοντω
εις . τον . αμφοτεν (Ηπειν) . Ὅταν . γ . ευκλινει . εγινετω . σφρ . του . ἄλωνα .
τωτε . τα . ανωερω . μετεγροντω . εἰς . το . κοτεβει (ἀποδυγ) του . Ηπειν .

δοχεια μετφ-
σεως ηταν το
πινάκι (20 οιαδ)
και το μισοπ-
νάκο (10 οιαδ).

Ταῦτα ὁμοίᾳζαν πρὸς τὸν κοῦπελο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνατικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

Τὰ . ανωερω . . . καταβαλαντω . ἄχι . ὁμως . εις . το . ἄλωνα .
Δια . τα . μείρα . των . εγινετω . αναφερειν
ανωερω . . .

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηεῖας) . Η . παραγωγη . αποθηκευετο . εντος . εἰς .

οικιας . . . εις . δοχεια . ξυλινα . καδουρικα . κιομαρια
και . σε . σαμουι . εξ . υφασματος .

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; Εἰς ἑδραίους... ἀκροαμένους.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ... εἰσδοχὴ... ἐγένετο... μετὰ... τὸ ἀλώνισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;...

ὁ χ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;...

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχὴς, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λεπτομερέστερον ἐκτίθενται τὰ ἀνωτέρω
εἰς σχετικὸν περὶ ἑκάστου καὶ ὅποιον
ἀποσεβέσεται μετὰ τοῦ ἐρωτήματος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 1.- Έξετασόμενος τόπος : Πιστιανά
Έπαρχια : Άρτας
Μορφό : Άρτας.
- 2.- Όνοματεπώνυμον του συντάξαντος, έξετά-
σαντος και ευημετηρώσεως : Γεώργιος
Α. Καρράς, έπάγγελμα διδάσκων.
- 3.- Από ποια πρόσωπα καταγράφησαν οι πα-
ρατιθέμεναι πληροφορίες:
α.) Δημήτριον Γεωργιάδην
ήλικία 80 έτων
γραφημاتيκά γνώσεις Δημοτικόν Σχολείον
τόπος καταγωγής Πιστιανά

- β.) Εύαγγελον Μήρειον
ήλικία 65 έτων
γραφημاتيκά γνώσεις Δημοτικού Σχολείου
τόπος καταγωγής Πιστιανά.

Α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

Α1.- Εἰς τὴν κοινότητα Πισσιανῶν καὶ πρὸ
τοῦ 1920 καὶ εἴμερον δὲν ὑπάρχουν χω-
ριστὰ ἐκτάσεις διὰ τὴν βοσκήν τῶν
ποιμνίων. Τὸ ἔδαφος εἶναι μᾶλλον ὄρε-
τόν, οἱ ἀγροὶ εἶναι μικρᾶς ἐκτάσεως
καὶ δὲ γῶα ἐβόσκον καὶ βόσκουν
εἰς θοφινώδεις περιοχάς. Ἔσσι λοιπὸν
δὲν ὑπάρχον, οὔτε ὑπάρχουν εἴμερον
χωριστὰ ἐκτάσεις διὰ τὴν βοσκήν τῶν
ποικυίων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2.- Ὁ δούληρος ἡ περιοχή ἐπὶ κοινότητος ἀγγίεν
μέχρι τοῦ 1920 εἰς τοῦρκον Μπέην.
Ἀπὸ τοῦ 1920 ἐξηγοράθη.

3.- Ὁ πατὴρ δὲν διεκέρη τὴν περιουσίαν ἀνέ-
παφον μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ
ὅταν εὐαίσιον βεῖνον ἤρχετο εἰς γῆλον
ὁ πατὴρ, τοῦ ἔδιδε τὸ ἀνάλογον μεροί-
διον. Ὁ πατὴρ διατιρεῖ ἐν μεροίδιον τὸ
δεξιόμενον γρονθιὸν τὸ ὁποῖον θὰ περιέχῃ
εἰς βεῖνον πού θὰ τὸν γρονθίῃ μέχρι

τῷ θανάτῳ σου.

- β' 1. - Οἱ κάτοικοι εἰς κοινόντως ἀσχοδοῦνται
εὐχρόνως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.
2. - Οἱ τεχνῖται ἀσχοδοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ
εἰς τὴν γεωργίαν.
- γ' 1. Εἰς τὰ χωράφια εἰς κοινόντως, καὶ ὅποιος
ὡς εἴπομεν ἀνῆλθεν εἰς τὸν Μπέν, ἐργάζονται
οἱ κάτοικοι εἰς κοινόντως.
2. Οὗτοι δὲ ἔχον ὀφθαλμίας, ἐργάζονται εἰς
τὰ κτήματα, ἐδίδον αὐτοῖς τὸν Μπέν καὶ
ἀνταποδοτικὸν μεροῦδιον καὶ ἔχον ὡς ἐπὶ
θεροὶ κτηματῖαι.
3. Εἰς τὸν Μπέν ἔδιδον τὸ 45% τῆς παραγωγῆς.
4. Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται διὰ τὰς γεωργικὰς
καὶ ἐργασίας. Ἄλλα ἔξευετοῦντο ἀπὸ
τῶν μετῶν ἐκείνης οἰκογενείας.
5. Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο δοῦλοι ἢ δοῦλαι.
- 6α. Οἱ νέοι δὲν ἐπύρηναν πούθεν δ' ἀνθρώπων
ἐργασίας. Εἰργάζοντο ἐντὸς τοῦ χωρίου.
- β'. Δὲν ἐπύρηναν ἐποχικῶς πούθεν οὔτε
ὡς ἐργάται, οὔτε ὡς τεχνῖται.

- δ. 1 Τα χωράφια πρὸ τοῦ 1930 ἐδινοῦντο
ἢ μὲ φῶτιν κόπρον ἢ μὲ γυψὺν
διὰ τῆς καύσεως τῆς καλαμιῶς ἢ εὐχρὺν
ὑπαρχόντων ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ θάμνων.
2. Ἡ χρῆσις τῶν γηλυτῶν ἀπορροῶν ἔφινεν
ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ ἐνεῦθεν.

ε. Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον (καὶ αἱ γεωργικαὶ
μηχαναὶ) χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοῦ 1930.

1. Ἀπὸ τοῦ 1930 ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ κοτόγχερον
εἰδηροῦν ἄροτρον ἰδίως ἐν ἐπιπεδῶ χωράφιοι
καὶ ἡ προκείμενα αὐτοῦ ἐφινετο ἐν
τοῦ ἐμπορίου.

Τὰ μέρη αὐτοῦ ἴδαν 1) χειροτάβα 2) μπόλι
3) ἀδετροπόδα 4) γυνί 6) σπάδα 7) στα-
βαίρι 10) κλειδί.

2-3 Τὸ τρακτέρ καὶ ἡ μηχανὴ θέρσεως δύν-
ειναι ἐν χρήσει ἐν τῷ χωρίῳ.

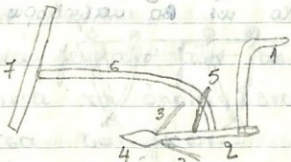
4-5 Μηχανὴ θέρσεως καὶ μηχανὴ ἀλωορισμοῦ

δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸ χωρίον. —

στ' 1 Τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζει
ὁ μαθέντας γεωργὸς μόνος αὐτοῦ.

2

3 Ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου
ἦτο ἡ ἀνωτέρω. Τὰ μέρη αὐτοῦ ἦσαν 1)

2) λαβὴ 3) ἀνθεροπόδα 4) γυρί
5) σπαθὴ 6) σκαθάρη 7) ξύγος. —

4 Τὸ ὄν. Τὸ γυρί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου
ἦτο καὶ εἶναι ὅνα.

5 Τὸ σχῆμα τῆς σπαθῆς εἶναι καμπυλωτό.

6 Εἶναι κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.

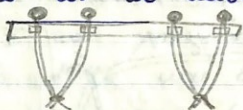
7 Ἐργαλεία διὰ τῆς κατασκευῆς καὶ ἐπιδιόρθω-
σιν τοῦ ἀρότρου εἶναι τὸ σκαθάρη, πρίον
καθεύοντι καὶ τὸ δμπτάρ. Τὸ καθεύοντι
εἶναι εἶδος σκαρφέλου κατασκευασμένου
ὑπὸ ξύλου.

8α Διὰ τὰ γεωργία ἐκρησιμοποιοῦντο βόες.

β' ἔχρηται ποιοῦντο δύο ἄνδρες.

9 Διὰ τὸ ψευδάρημα ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ψυγός.
Ὁ ψυγός ἦτο ὁ ἴδιος ὡς καὶ ὁ στήθηνος.
Οὕτως ἦτο ὡς εἰς κατωτέρω:

Τὰ μέγρι αὐτοῦ ἴσαν κυρίως ψυγός, ψεύδεις
αἱ ὁποῖαι δέονται κατωθεν μέ τῷ «ψευδοσχοινο

10 Ἡ μορφή τῶν ψευδῶν ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἀποδέρμα.
11 Ὁ κρικὸς ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ψυγόν

λέγεται «Λουριά». Τὰ λουριά εἶναι δεκά-
τινα κατωθεν δὲ φέρουν μία θύλα ἐκείνη
ἡ ὁποία ὀνομάζεται «εἰκάδι».

3 Ἀποτίσεις καὶ σπορά.

α' Καὶ παλαιότερον καὶ εἴθερον ὀργάνει
ὁ ἄνδρας ἰδιουτέρη τοῦ ἄγρου.

β.1 Τὸ ζεύξιμο τῶν βόδιων γίνεται ὡς αἰμοδο-
θως. Τὰ βόδια φέρονται εἰς τὸ αἶμα
τοῦ χωραφιοῦ, τοποθετεῖται ὁ ψυγός ἄνωθεν
αὐτῶν, ἐν συνεχείᾳ δέονται οἱ ψεύδεις καὶ

μετὰ τοποθεῖται τὸ ἀέρι καὶ κλαδύ-
νεται κατωθεν τοῦ θυροῦ.

2. εἰς τὸ εἰδυροῦν ἄροπον τὸ φῶς γίνεται
κατ' ὅμοιον τρόπον.

3. Ὁ γεωργὸς καὶ φεφθμένα φῶς καὶ κατωδύ-
ναι μὲ ὅμοια τὰ ὁποῖα δένονται εἰς
τὰ κέρατα τῶν ζώων.

4. Μὲ τὸ ξύλινον ἄροπον ἡ ὀργωσις γίνεται
κατ' εὐθύναν γράμην, μὲ τὸ εἰδυροῦν εἰ-
μέρον γίνεται περιγερτικῶς. Τὸ εἰδυροῦν
ἄροπον διακρίνεται παλαιότερον «μακίνα».

5. Ἡ ἐπορά καὶ τὸ ὀργωθῆναι τοῦ ἄρου
ἐγίνετο καὶ γίνεσθαι κατὰ ἐπορίες διὰ
τὴν διοχέευσιν τῶν νερῶν.

Ἡ ἄωρις ἐχωρίζετο μὲ αὐτάνειαν.

6. Ἡ ἐπορά τοῦ εἴτου καὶ ἄλλων δημητρια-
κῶν γίνεσθαι μόνον μὲ σκαπάνην ἐξ
χωράφια πλοσπερά καὶ πετρώδη.

7. Τὸ ὀργωθῆναι ἐγίνετο καὶ γίνεσθαι πλεονεχῶς.

γ. 1. Διὰ τὴν ἐποράν τοῦ εἴτου γίνεσθαι ἐπὶ
ὀργωθῆναι καὶ συγχρότως ἡ ἐπορά.

Διὰ τῶν ἀραβόκευτον γίνονται 3-4 ὄργωματα
Τὸ πρῶτο δέχεται ὄργωμα, τὸ δεύτερο δι-
βόδι, τὸ τρίτο τριβόδι καὶ τὸ τέταρτο
επορά. Τὸ πρῶτο γίνεται τὸ Φεβρουάριο
τὸ δεύτερο τὸ Μάρτιο καὶ τὸ τρίτο τὸν
Ἀπρίλιο.

2 Τὰ κηπευτικά φυτεύονται μὲ τὸ καπνὸν.

3 Τὰ χωράφια δὲν ἀγίζονται εἰς ἀγαντά-
παιδες.

4 Διὰ τῶν εἰκὼν γίνεται ἓν ὄργωμα.

Διὰ τῶν ἀραβόκευτον 3-4 ὄργωματα.

Διὰ τὰ ψυχανθῆ ἓν ὄργωμα.

5 Κατὰ τὴν επορὰν χρησιμοποιεῖται τὸ βαμνοῦ

81 Τὰ φτερά καὶ τὸ ὕνι καθαρίζονται μὲ
τὴν ξύστρα ἢ ὅποια εἶναι εὐεφωμένη
εἰς τὸ εἶν ἄμυρον καὶ βομύεντρας.

2 Μετὰ τὸ ὄργωμα γίνεται ἰσοπέδωσις
τοῦ ἀγροῦ μὲ εὐάρινα.

γ' Διὰ τὸ εὐαίφιμο καὶ εὐαίλιον τοῦ ἀγροῦ
ἢ τοῦ κήπου χρησιμοποιοῦνται ὁ κοιλῆς
καὶ τὸ καπνὸν τοῦ ὁποῦ ἢ κόφης εἶναι

εξοργιστή. 30113173018

6 Ὁ γεωργὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν βοσκᾶται
ἀπὸ τῶν ἐποχῶν. Ἄλλα μὲν εἰς οἰκο-
γενεῖς ἀεχολοῦνται εἰς τὸ κοδάρειον
(πάστρεμα) τοῦ ἀγροῦ.

7 Τὰ γασόδια ἐπέρρονται μὲ καὶ ἀραβό-
ειο εἰς τὸ ἴδιον χωράφι. Δι' ὑποστήριγμα
αὐτῶν χρησιμοποιοῦται ἡ καλαμιά
τοῦ οἰθαροῦ. Ὁ ἀραβόειος κα-
θεύεται καὶ γέννηται.

8 Ἡ γαῖα ἐπέρρεται εἰς ὀρεῖνα ἐδάφι.
Ἄλλα εἰς τὴν ἐσθρίων δὲν καλλιερροῦνται.

9 Σὲ μερὶς χωράφια, προσφιθέμενα δι' ἀ-
ραβόειον ἐπέρρετο παλαιότερον βρώ-
μα καὶ τὸ φθινόπωρον, ἡ ὁποία καὶ προ-
κρίνεται διὰ χλωρὰ τροφὴ τῶν ζώων.

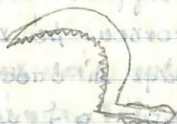
10 Πρὸ τοῦ 1920 δὲν ἔγινετο καλλιέρρου-
σι βρωμάτων. Σήμερον γυνεύονται εἰς
γασόδι (γούρνες) ἀφ' οὗ προχουμένως
ὀργωθῇ καὶ διβωθῇ τὸ χωράφι.

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α) Ἐργασία θερισμοῦ.

1 καὶ παλαιότερον καὶ εἴθερον καὶ δι-
ηκρινά διρίζονται μὲ δρεπάνι ὀδοντω-
τό. Τοῦτο εἶναι ὡς τὸ μηχανόεργον.

2 Τὰ χόρτα διὰ τὸν πῶν πῶν θερί-
ζονται μὲ τὴν ἰδίαν ἡδὴ ἀναβαίνει
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3 Ἡ δέσις τοῦ δρεπανοῦ εἶναι ὀδοντωτή.

4 Ἡ χειρολαβὴ ἔχει ξυλινή.

5 Τὰ θεριστικά ἔργα κατεσκευάζονται
ὑπὸ τῶν εἰδικουργῶν οἱ ὅποιοι ἀνο-
μάζονται γύφτοι.

6) Παλαιότερον καὶ εἴθερον καὶ ψυχανδῶ
ἐκρίζωνται.

β) Θερισμός τῶν διηκρινάτων.

1 Τὰ διηκρινά πᾶν τοῦ ἀραιοῦ
θερίζονται μὲ τὸ δρεπάνι εἰς ὕψος ἀπὸ

τοῦ ἔδαφους 0,15 μ. περίπου.

- 2 Οἱ εὐαχύνες ποὺ μένουσιν εἰς τὸ χωράφι καὶ
ῥοῦ μὲν εἶναι ῥιζὰ ἔχοντα «καλομάς»
- 3 Ὅταν ὑπάρχη προσωπιὸν τὰ χερσόβωτα
δεύονται ὑπὸ μέλους ἐν σιωπῇ.
- 4) Τὰ δράγματα τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ
ἔδαφους πολλὰ μαζὺ (3-4) μὲ καὶ με-
γαλὰς πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.
- 5 Τὰ τοποθετούμενα δράγματα δεύονται
χερσόβωτα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΕΡΙΣΤΑΙ

ΑΘΗΝΩΝ

- 1 θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Δεῖ ὑπὲρ
ἐπαγγελματίας θερίσται.

2

- 3 Οἱ ἄνδρες ἢ οἱ γυναῖκες δεῖ ἕνα ἄνθρωπον εἶναι
ποτε ἐκὸ χέρι διὰ προφύλαξιν. Οὐδέ
περιβάλλονται εἰς τὴν μέσιν. —

- 4 Ἐβίδετο προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν ἐπὶ
ἐλδομάδος καὶ ἢ πρὸς τὴν ἀρχὴν
δ θερίσται. Δεῖ ἀρχίζει καὶ εἴτερος, δ
θερίσται ἢ ἄλλῃ γεωργικῇ ἔργασίᾳ
τὴν Τρίτην.

5. Κατὰ τὸν θερικὸν δὲν κραγουδὸν
εχεινὰ κραγούδια.

6. Ὅταν δὲ θερικός τεταύργ κατασκευ-
άσεται ξύλινος σταυρός ὁ ὁποῖος
τοποθετεῖται ἐπὶ τοῦ ἄγρου.

δ. τὸ δέσικο (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

1. Ὅταν οἱ σταχυεὶς εἶναι παραγινόμενοι
τὸ δέσικο γίνεται τὸ πρῶτον ἢ τὸ
βράδυ. Ὅταν δὲ εἶναι παραγινόμενοι
ἀγίνονται μίαν ἡμέραν εἰς τὸν
ἥλιον καὶ κατόπιν δένονται.

2. Τὸ δεμάτιασμα γίνεται ὑπὸ τῶν μεθῶν
τῆς οἰκογενείας τοῦ γεωργοῦ ἢ ὑπὸ
τοῦ ἰδίου τοῦ θερικοῦ. Τὸ δέσικο
γίνεται μὲ τὰ ἴδια σταχυα.

3. Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσικο συγκεν-
τρώνονται εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ
ἄγρου καὶ τοποθετοῦνται εἰς θηκῶν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1. Ἡ μαλλίεργεια ἐπὶ παλαιὰς ἤρχισεν
ἀπὸ τοῦ 1935.

Ἡ ἐπορά αὐτῶν γίνεται τὸν Φεβρουάριον
ἢ τὸν Μάρτιον.

2 Ἡ ἐξαγωγή γίνεται κυρίως μὲ τὸ βεσπὶ
καὶ ἐπὶ τὴν μέν τὸ ἀέθρι.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ βανού.

1) Δὲν συνηθίζεται ἡ διασπορὰ τῶν φῶν
κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα.

2 —

3 —

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ.

1. Τα δένδρα συγκομίζονται εἰς αὐτὰς

2 Ὁ κόπος καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν
ὁποῖον κοποῦνται καὶ πρὸς ἀλω-
νιστὸν στέλναι δέχεται «θεωνιά».

3 Ὑπῆρχεν ἀρέκαθεν ἀλῶνι διὰ τὸν
ἀλωνιστὸν τῶν διημεριῶν.

4 Τὸ ἀλῶνι πάντοτε κατεβυεῖται
εἰς μέρη ὅπου κοποῦσαν
πρώτα αἶρος.

5 Κάθε ὁμογένεια εἶχε τὸ δικό
ἐν τῷ ἀλῶνι.

- 6 Τὸ αἰώνιον ἀρχεται ἀπὸ τοῦ
μέγα Ἰουδίου καὶ διαρρέει εἰς
τὰ μέγα Αὐγούστου.
- 7 εἰς τὸ χωρίον ὑπάρχον καὶ ὑπάρχει
πεπράδων ὡς καὶ χωματέρᾳ
ἐστρωμένᾳ μετὰ κοπρᾶ ἀγελαδῶς.
- 8 ἑκαστον ἕως τὸ μὲν πεπράδων
ἐναπαρίσκει ἀπὸ τυχόν ὑπάρχον
χόρια τὸ δὲ χωματέρᾳ ἐστρώνεται
μετὰ ποτῶν ἀγελαδοκοπρᾶς καὶ
ἀγῆς ἐσθλῆς.
- 9 Ἡ ὡς ἄνω προσεπιβολὴ τοῦ ἀδωνίου
ὡς καὶ ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἀδωνισμάτου
δὲν γίνεται ὀρισμένῃ ἡμέρᾳ καὶ
ὥρᾳ.
- 10 Δὲν ὑπάρχουν ἀδωνία μετ' ἀδωνόεσσαν.
- 11 α' Δὲν γίνεται ἀδωνία διὰ τῆς χρησιμο-
ποιήσεως γυνῶν.
- β' Δὲν γίνεται μετὰ κοινὸν τρόπον.
- γ' Δὲν χρησιμοποιεῖται ἀδωνισμὸν μετὰ γυναικῶν.
- δ' Ὁ ἀδωνισμὸς ἀρχίζει ἀπὸ πρῶτης

διακρίπτεται δὲ τὸ βράδυ.

12 Δὲν ὑπάρχουν ἀδωνιεύειά ἐργατεῖα
πλὴν τοῦ δάρευ. —

13 Δὲν γίνονται ἀδωνιεύειά με' γυν. —

14 Ὅχι. —

15 —

16 —

17 —

18 Χρησιμοποιεῖται ἀποσκευασίως διὰ τὸ
ἀδωνιεύειά ὁ μαδουβέρος «δάρευ». —

19 Ὁ δάρευ εἶναι ἄδω μαδουβέρος ὁδὸς
μακαρενωαίφεται ἀπὸ εὐτέρου ζυθοῦ
γυθίου, πουρτὰρ ἢ γράδον. —

20 Τὸ μακαριεύειά τῶν σεαχούων γίνονται
εἰς τὸ ἀδῶνι. Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον
ἀδωνιεύονται ὅσα τὰ διηκρυαυὰ ὡς
μαδ' ἢ γαυί. —

Ὁ δάρευς ἔχει τὸ παραυάτω σχῆμα.

Τὸ αἰώνιον γίνεται ὑπὸ τῶν μετὰ
τοῦ διανοητικοῦ καὶ γενεαῶν, βο-
θυφένων καὶ ὑπὸ συγγενῶν. —

21 Οἱ εἰσάχυντες κατασκευάζουσι διὰ τὸ
κοινὰ εἰς τὸ δῶκε, τὸ δὲ κο-
ινὰ γίνεται ἀπὸ δυνάμεως ἐπὶ τοῦ
ἐδάφους καὶ οἰκονομῶν καὶ εἰς
τὸν ἀχρυσόποιον καὶ σφαχύων. —

22 Κατὰ τὸ κοινὸν ἐκτελεσθῆναι
διὰ τὸν κοινὸν ἀσφαλτοῦ. Εἰδικὰ
ἀσφαλτοῦ ἢ γὰρ οὐκ εἶναι ὑπάρχον.

23 Χρῆσις ἀσφαλτοῦ καὶ μηχανῶν δὲν εἶναι.

β. Ἀσφαλτοῦ

1 Οἱ αἰωνιοῦται εἰσάχυντες δὲ ἔχουν
ἰδιωτικὸν ὀνομασθέν. Ἡ συγγένεια
εἰς πρὸς τὴν κοινὴν γίνεται μετὰ τὸ
διαιρέσει ἢ τὸ ἐκτελεσθῆναι.

Ὁ ἀσφαλτοῦται εἰς τὸν ἔχει ἀσφαλ-
τοῦται. Δὲν ὑπάρχει οὐδὲν ἰδιω-
τικὸν ἐκτελεσθῆναι πρὸ τοῦ ἀσφαλ-
τοῦ. —

2 Ἄγου ἀποχωριθεὶ τὸ αἶχμα ἀπὸ
τὸν κορπὸν μετὰ τὸ διαρῖαν, τὸ
ἀνέρισμα γίνεσθαι διὰ διαφύρων δο-
χείων, ὡς ἐπὶ μετὰ τὸ διαρῖαν ἢ τὸ ξυλόφτυαρο.

3 Λιχνούν καὶ μετὰ τῆς οὐμεργείας
τοῦ γωργού.

4 Λέρονται σταχὰ ἀετούμηχα.

5 —

6 Ἄγου διὰ τοῦ λιχνήματος ἀποχωριθεὶν
καὶ αἶχμα ἢ διαρῖαν τοῦ κορποῦ
γίνεσθαι μετὰ τὸ κορπίνισμα.
Τὸ κορπίνισμα γίνεσθαι μετὰ τὸ κορπίνισμα.
Τοῦτο εἶναι μεταβυσσασμένον ἀπὸ
κρυπτό γενέσε.

7 Ὅταν ἐκοιμασθῇ ὡς ἀνθρώπου ὁ κορπός
εχρηματίζεται εἰς κορπὸν μετὰ τὸ ξυλό-
φτυαρο.

8 Ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν σχετῖμα ἔδω
κα.

8 —

γ. 1 Ἀφ' οὗ μετὰ τὸ ἀφώνημα ἐπρεπε
τὰ καταβάντων εἰς τὸ αἶθρον
1) τὸ δέμασιν 10% 2) τὸ οἶκον 30% 3) τὸ εὐχρηστὸν 5%. Ἀπαντὰ
ἐδίδοντο εἰς τὸ «ἀφένειν» (Μπέν).
Ἡ ὁφειλὴ οὐδὲ καταβάτω κατὰ
δύο τρόπους. Ὅταν ἡ εὐεργεσία
ἔγινετο πρὸ τοῦ αἰωνίου καὶ
συγχῶνε καὶ ὁ γεωργὸς δὲ πα-
ρίστατο ἀντιπρόσωπος τοῦ Μπέν
κατὰ τὸ ἀφώνημα. Ὅταν ὅμως
δὲ συγχῶνε ὁ γεωργὸς μὲ εἶναι
πρὸ τοῦ αἰωνίου εὐεργεσίαν,
τότε παρίστατο κατὰ τὸ αἰώ-
νισμα καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ
Μπέν. Στὸ τέλος δὲ ἐδύριζαν
τὸν καρπὸ καὶ ἐπετόριζαν
τὴν ὁφειλὴν.
καὶ εἰς αἱς δύο περιπτώσεις ὁ γεωργὸς
ἐπρεπε τὰ μεσογέρην ὁφειλὴν
εἰς τὸ κοτῆν (ἀποθήκην) τοῦ Μπέν.

Τὸ βουφορῶπι ἐδίδετο διὰ τὰ ἔχγ
 ο Μπέγς ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ
 κοῦ γρωγρῶς.

- 2 Ἐπίερς ματεβαῖδοντο καὶ παπαδιαῖμο,
 ἀρογυδιαῖμο καὶ γυφτιαῖμο, ὅχι
 ὅπως εἰς τὸ ἀδῶνι, ἀλλὰ ἀργότερον.
 Ἡ μέτρεις τοῦ βάρους ἐγίνετο διὰ
 δύο δοχείων. Μὲ τὸ πινάκι τὸ ὁποῖον
 χωροῦσε 20 ὀμάδες καὶ μὲ τὸ
 μικροπίνακι πρὸ χωροῦσε 10 ὀμάδες.
 Ταῦτα ὁλοκαίαν ὡς πρὸς τὸ ἔχγ
 μὲ τὸν κοῦτεο εἶχον δύο ἢ καὶ μίαν
 δαβήν. —

- 3 Ἡ παραμωγὴ μετὰ τὸ ἀδῶνιεβα
 ἀπεθνεύετο ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς
 δοχεῖα ξύλινα καλούμενα «κιοῦπια»
 ὡς καὶ εἰς βάμους ἐξ ὕδατος.
 4 Ἡ ἀποθήκευσις τοῦ ἀχόρου ἐγίνετο
 εἰς εἰδικὰ ἀχυρομαθῶνας.
 5 Ἡ διαδοχὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο μετὰ τὸ
 ἀδῶνιεβα. —

6. Δεῖν ὑπάρχει τοῖς τὸν ἔθιμον.

Δ! ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ
 εἰς τὸν τόπον φέρεται, δὲ ὑπάρχουσιν
 οὐκ ὑπάρχοντες ἔθιμα εἰς τὴν
 μέσσην αἰώνον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

ΤΕΛΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ